

## A VIZEK KIRÁLYA

Mesejáték

Füsti	Hálószaggaató
Rozilka	Rezesherceg
Bence	I. halász
Öreg Áron	II. halász
Gyerekek	III. halász

Narrátor

1.

*(Kölyöcsapatok futballmeccse a város szélén. Kiabálás, zaj)*

TÖBBEN: Hajrá, Füsti! Hajrá, Füsti!

ROZILKA: Ne hagyd magad, Füstikém!

GYEREKHANGOK: Nézd, hogy bővölj! Mint a csik! Mint a fecske!

MÁS HANGOK: Mi lesz, Csorbó? Bohócot csinál belőled ez a füstös? Puha vagy, Csorbó!

ROZILKA: Ne ingereld, úgyis elég durva. Hajrá, Füsti!

GYEREKHANGOK: Micsoda cselek! Ördögösség. Akár Pelé, a fekete gyöngyszem! Nem bírnak vele. Még Csorbó sem, a vasbekk. Ajjvé, Csorbó!

MÁS HANGOK: Attól ne félj! Várd meg a végét! Kezd dühös lenni! Menj rá, Csorbó! Ne hagyd cicázni azt az ördögmogyorót!

UGYANAZOK: Ne félj, nem cicázik sokáig! Ez az, Csorbó! *(A kiabálás erősödik)*

HANGOK: *Felvágtá! Gzáság! Bravó, Csorbó! Tizenegyes. Pfúj!*

ROZILKA: *(sívítva)* Szégyeld magad, te vaddisznó! Pfúj, Csorbó! Játszani kell, nem durvulni. Szégyeld magad!

*(Nagy zaj, kiabálás, füttyülés. A játék félbeszakad)*

HANGOK: Kiállították Csorbót! Füsti vénes!

HANGOK: Csorbó nélkül nem játszunk!

MÁS HANGOK: Akkor miénk a két pont. Menjetek a pokolba, vagy torneádornak!

*(A zaj elcsitul)*

2.

ROZIKA: Gyere, Füstikém! Nagyon fáj? Nem bírta elviselni, hogy megmattoltad! Az a vaddisznó! Gyere, majd a folyón megmossuk, s a zsebkeendőmmel bekötöm.

FÜSTI: Nem játszom vele többet. Mindig ez a vége. Látod ezt a sok kék foltot, a sebhelyeket? Mind az ő cipője nyoma. *(Vízcsobogás)*

ROZIKA: Végre, hogy belátod! Mióta kérlek, hogy kerüld. Akkor velem is többet játszhatnál. Látod, milyen békés, jóságos a Tisza! Na gyere, húzd le a cipőt, jól fog jesni a hideg víz! Még mindig szomorú vagy?

FÜSTI: Hogy ne volnék! Mióta apám beteg, anyámnak is mindig rossz a kedve. Ez volt egyetlen örömöm, a játék. Jó, mikor hallom, hogy kiabáltok, biztattok. Amikor a fiúk gól után megölelnek. S most ennek is vége.

ROZIKA: Jaj, szegénykém! Azért ne keseredj el ennyire. Édesapád is meg fog gyógyulni.

FÜSTI: Lehet, de ahhoz szanatórium kellene. Ahhoz pedig pénz, sok pénz, ami nekünk csak akkor lesz, ha én megnövök.

ROZIKA: Pszt! Hallga! *(Suttogva)* Figyelj csak! Nézd, micsoda hall!

FÜSTI: Ilyet sosem láttam!

ROZIKA: Aranyos a hasa! S milyen nagy!

FÜSTI: Nézd, egész csorda!

ROZIKA: Biztos ezek azok a halak, amelyeknek a májából azt a csodagyógyszert csinálják.

FÜSTI: Lehet. Hú, ha a horgomra akadnának!

ROZIKA: Mindennap vagy három! Összegyűlne a szanatóriumra való pénz.

FÜSTI: Csak hát ezek nagyon éber halak. Látod, már el is tűntek. Hogy csalhatnám őket éppen én a horgomra, mikor a leghíresebb halászok is hiába ügyeskednek?!

ROZIKA: Tudod mit? Menjünk el Öreg Áronhoz. Ő szeret téged, meg rokonod is, s nálánál jobban senki sem ismeri a halak birodalmát.

FÜSTI: Az igaz. Ezért mondják róla, hogy varázsló. A múltkor én is hallottam, hogy fűtyszóval beszélgetett a rigókkal.

ROZIKA: S értette őket? Mit mondtak?

FÜSTI: Azt üzenték nekem, hogy tanuljak, mert szegény ember gyerekeiből csak így lehet valami.

ROZIKA: Milyen okosak! Na gyere, Füstikém!

3.

*(Öreg Áronnál. Szarkacsörgés, madárfűtty, galambturbékolás)*

ÖREG ÁRON: Csiba te! Csend legyen. Nem látjátok, hogy Füstivel beszélek? *(Csend)* Tehát, amit mondtam, ahhoz tartsátok magato-

ikat. Nem tudom, hogy az a csodacsuka, aminek a májáért most állandóan zaklatják a folyót, megjelenik-e, de ha megjelenne, akkor se lesz könnyű a dolgotok. Látjátok ezt a dobozát?

FÜSTI: Mi van benne, Áron bácsi?

ÖREG ÁRON: Csak három egér, fiam. De tud meg, hogy ezekért még a tengerből is feljönnek a csukák. De nagyon vigyázz, mert a csuka villámgyors hal, s ha te is megrántod a zsinórt, meg ő is, könnyen eltörhet a pálcia, vagy kiszakad a hal szája. Főképp ha nagyobb akad rá, mint a karod.

ROZIKA: De hát hogy csináljuk, Áron bácsi?

ÖREG ÁRON: Óvatosan és okosan. Aki a szerencsétől esztét veszti, azt elkerüli a szerenese.

FÜSTI: És mit gondol, Áron bátyám, azok az arany hasú halak merre tanyáznak?

ÖREG ÁRON: Meg lehet tudni, csak figyelni kell. Amikor a stíma víztűkröt ideges mozgások zaklatják fel. Amikor a halak fel is szöknek a víz fölé, s hasukat mutatják a napnak. Ahol apró örvényeket láttak, s ahol mozog a káká, a nádfióka.

ROZIKA: Mint a Fűrge patak torkolatánál?

ÖREG ÁRON: Úgy bizony. Tehát olyankor és ilyen helyeken ívnak a halak, s akkor lehet őket leginkább lépni csalni.

FÜSTI: Miért akkor, Áron bácsi?

ÖREG ÁRON: Mert szerelmesek, és ilyenkor olyanok, mint a részeg ember. Na ég veletek, gyermekeim!

#### 4.

(A Tiszánál. Vízcsofogás)

FÜSTI: Egy szót se, Rozika! Érted?

ROZIKA: (suttogva) Igen. De nem látok egyetlen halat sem.

FÜSTI: Nem is látni, érezni kell azt. Figyeid a pedzöt!

ROZIKA: Igen. Érzek már valamit?

FÜSTI: Pszt!

ROZIKA: És meddig kell várni?

FÜSTI: Pszt!

ROZIKA: Látod? Rángatja.

FÜSTI: Ahá!

ROZIKA: Rántsd ki!

(A rántás zaja. Lihégés, boldog kiáltások)

ROZIKA, FÜSTI: Megvan! Megvan! Hú, hogy ficánkol!

ROZIKA: Márkold meg! Vissza ne ejtsd, te málé!

FÜSTI: Hallgass! Máris csupa vér. Nézd, a kezem is!

ROZIKA: És milyen picurka!

FÜSTI: Bizony nagyon kicsi.

ROZIKA: Kinevetnek érte.

FÜSTI: Hogy vérzik! Szegényke. Vissza is dobom.

ROZIKA: Jó, de várjál, hadd mondjak neki valamit. Ide figyelj, halacskám! Picurkám! Most visszaengedünk, hogy nőjél, s magad helyett küldd ide nagyapádat. Érted? *(Csobbanás)*

FÜSTI: Hát akkor folytassuk.

ROZIKA: De beljebb dobd a horgot, és ne csobbanjon olyan nagyot.

FÜSTI: Te meg ne beszélj olyan sokat.

ROZIKA: Jó, jó. De most is én vettem észre, hogy...

FÜSTI: De én rántottam ki.

ROZIKA: Mikor mondtam.

FÜSTI: Pszt! Most már elég.

*(Vízcsobogás, esemény közelségét jelölő csendes zene)*

ROZIKA: Nézd, Füst! Hogy örvénylik a víz! *(Súgva)* És egyre közelebb!

FÜSTI: Nyugalom... Csak nem hal? Szent Eusebio!

ROZIKA: Ugye mondtam. Jézusom! Eláll a lélegzetem.

FÜSTI: Ilyen hatalmasat még én se láttam.

ROZIKA: El ne fuss, te anyámasszony halász! Jaj, de talán mégis. A hasa, mint egy óriás tükör! S milyen magas a háta!

FÜSTI: Mint egy Volkswagen! Mit csináljunk?

ROZIKA: Reszket a kezed.

FÜSTI: Tartanád csak te ezt a páloát. Nézd, egyre közelebb jön a parthoz!

ROZIKA: Két felkiáltójel a bajusza. Ránk mered.

FÜSTI: Eusebio, segíts!

ROZIKA: Azt hiszed, meccsen vagy? Hú, én is reszketek!

HÁLÓSZAGGATÓ: *(Suttogó, mégis erős, hörgésszerű, »embertelenti« hangon)* Ne féljetek, gyerekek! Tőlem sem, és attól se, hogy a horgotokra akadok. Fiatalkoromban száz horgász zsinórját is összeréptem, ezer kerítőhálóból vágtam ki magam életem során. Hálóságatónak is ezért nevezték el. Jobban ismerem a halászok fortélyait, mint ők a mi szokásainkat. Ami nem csoda: nekünk az a fő gondunk, hogy zsákmányul ne essünk, a halász viszont sok mindenre gondol. Addig is, amíg horgászik. Látom, neked is van valami bánatod, Füst! fiam!

FÜSTI: I... i... i... igen, de... te honnan ismeresz?

HÁLÓSZAGGATÓ: Azzal te ne törődj, és — mondtam — ne félj! A kis hal, akít az imént visszadobtál, az én legkedvesebb úkunokám. Jóságodért jót várj. Én a tiszai halak királya vagyok, a Pontyok családjából. A Kárpátoktól Titellig parancsolok a halaknak. Kívánj, amit akarsz, ha hatalmamban áll, teljesülni fog.

ROZIKA: Na, kívánj már! Nem érted?

FÜSTI: De mit?

ROZIKA: Várjál csak! Megvan: millió dinárt. De újait, te mállé!

FÜSTI: A vízből, te éhes csirke? Nem hallottad: »ami hatalmamban van«.

HÁLÓSZAGGATÓ: Igen, fiam: ami hatalmamban van.

FÜSTI: Tudod mit, halak királya? Azt kívánom, hogy naponta fogjak három kétkilós csukát.

ROZIKA: Ötöt, ötöt, de butuska!

HÁLÓSZAGGATÓ: *(Még mélyebbről szakadó hangon)* Hát igen. Ti is csak emberek vagytok, s az embernek az a szokása, hogy meg-eszi a halat. Azt hittem, ti talán másmilyenek vagytok.

FÜSTI: Ne haragudj, halak királya, én csak...

HÁLÓSZAGGATÓ: Tudom, fiam. És ne félj. A halak is megeszik egymást. Igaz, mi pontyok nem esszük meg testvéreinket. Inkább az iszapot túrjuk moszatok, csigák, szúnyoglárva után. De a csukák, harcsák jobban szeretik a ikész dolgokat, ők nálatok is telhetetlenebb ragadozók. Csak lecsapnak a gyanútlan pontyra, s elnyelik, mint a sárkányok. Rossz világ jár ránk, gyermekeim! A jó enyhe vizek meg a csatornák egyre több mérget hoznak a folyóba. A csukáknak könnyű, ők egészséges halakat esznek, de mi már enni is alig merünk.

FÜSTI: Hát mi éppen csukákat szeretnénk fogni, akiknek a mája gyógyító erejű.

HÁLÓSZAGGATÓ: Tudom, fiam. Azt is, hogy apád miatt, de én nem vagyok ragadozó, még a csukák rovására sem. Elég, ha az ember pusztít bennünket. Tegnap találkoztam egy márnával, épp a tengerről menekült vissza lide, a mi kedves fűzfáink alá. Azt mesélte, hogy a tengeren az ember valami olyasmit művel, hogy a halak, mintha villám csapna beléjük, megbénulnak, s csak össze kell őket szedni a víz színén...

FÜSTI: *(suttogva)* Ez az elektromos halászat.

HÁLÓSZAGGATÓ: A víz színéről, ahol döglötten, hassal az ég felé fordulva libegnek. Jaj, gyermekeim! Hatalmasak vagytok ti emberek, de lelkiismeretet nem cserélnék veletek.

FÜSTI: Kérlek, ne haragudj, halak királya. Érttem a bánatod. Nem tudtam jól megfontolni.

ROZIKA: Mert nincs fantáziád.

FÜSTI: Mert ez a lány is folyton idegesít.

HÁLÓSZAGGATÓ: Tudom, fiam, hogy a nők kívánságával nehezen futhat versenyt a képzelet. De ha akarod, segíthetek neked.

FÜSTI: Nagyon megköszöném. Hallgatunk, Hálószaggató!

HÁLÓSZAGGATÓ: Akkor hát lide figyelj! Hallottál már a vidráról?

FÜSTI: Valamit igen, halak királya.

HÁLÓSZAGGATÓ: Akkor azt is tudod, hogy a bundája nagy becsben áll az emberi világban. Mostanában különösen. Van, aki lopni, rabolni se átal, csakhogy a feleségét vidraprémbe bugyolálhassa. Nos, nekünk halaknak ez a ragadozó a legádázabb ellenségünk. Ől és zabál, akkor is, ha nem éhes. Kedvtelésből, szenvedélyből. És jobban ismer

bennünket, mint az ember. Sokat háborúztunk vele az én királyságom idején is. Még a csukák és a harcsák is hajlandók voltak velünk együtt küzdeni. De mindig alul maradtunk, mert ő nemcsak a vízben, de a szárazon is otthon van. S az a baj, hogy a halak már, a legbátrabbak is, legyőzhetetlennek hiszik. A sok vereség felemésztette a hitünket. De én nem akarok addig leköszönni, míg ettől a bestliától meg nem szabadítom az enyéimet.

FÜSTI: De hát hogy gondolod, halak királya?

HÁLÓSZAGGATÓ: Kevés az időm, barátom. A jövő héten már Titeinnél kell lennem, ahol a dunai halak királyával találkozom. Ide készül sokadmagával üdülni, mert a Duna még mérgezetebb, mint a Tisza, s ezt a vendégséget kell megbeszélnünk. De holnapután este, itt a Fürge patakánál várlak. Most együtt van az egész vidrafamília. A főhóhér, akit mi Vízisakállnak nevezünk, tegnap nagyon bezabált, ma gyengélkedik, s a családja hordja neki a halakat.

FÜSTI: És merre tanyázik? Milyen fegyvereket hozunk?

HÁLÓSZAGGATÓ: A barlangja ott van a túlsóoldalon, ahol a bokrok ráhajolnak a vízre. Persze ennek is két nyílása van, de most nem fog kerekét oldani. Ti felülről támadtok, én a csukákkal alulról. Hozz magaddal egy dárdát, egy zsákot meg a Puli kutyát. És ne szólj senkinek.

FÜSTI: Öreg Áronnak se?

HÁLÓSZAGGATÓ: Neki lehet. Ő sose fogott ki több halat, mint amennyit maga megevett, s régóta becsüljük egymást. És itt van ez a sip. Vedd magadhoz, s ha valamiben segíthetek, jöjj ki ide a Fürge torkolatához, fújj bele, s én megjelenek. No próbáld meg!

*(Füttyszó, a hívó motívum)*

HÁLÓSZAGGATÓ: Ez az, kisbarátom!

*(Zene)*

## 5.

NARRÁTOR: És így lett. Füstí, Rozika, Öreg Áron, Puli és a Hálós-zaggató által vezényelt csukák harapófogójában négy ragadozó lelte halálát. Pedig ádázul védekeztek. Sziszegtek, haraptak. Belemartak a Puli orrába. A csukák körül is véresen tajtékzott a víz, de az összehangolt támadást nem tudták elhárítani. A zsákmányért Füstí több pénzt kapott, mint anyja félévi munkájáért. És ez csak kezdete volt Hálós-zaggató hálájának. Nem volt olyan hét, hogy valamivel meg ne lepte volna kis szövetségesét. Elvezette a Tisza legrejtettebb zugába, ahol az aranyvessző terem. Ez a vessző olyan hajlékony, mint a gumi és fénylik, mint az arany. A legmodernebb bútorokat gyártó cég annyi pénzt fizetett érte, hogy Füstí hinni sem merete. Egy másik alkalommal este, mikor a sok fürdőző hazament, a hanyagul vízbe vesztett éksze-  
reket kerestette meg a halacskákkal, s mind Füstí lábához hordta. A legnagyobbat mégis akkor cselekedte, mikor Füstí csónakját s vele Rozikát egy gonosz hullám a vízbe borította. A kislány nem tudott úszni,

a fiú megkísérelte a mentést, de vihar kezdődött, s a víz egyre vadabbul háborgott. Már Füsti is fuldokolt, mikor Hálószagató melléjük úszott, s hatalmas uszonyát segítségül felkínálta. Ez után az eset után Füsti azért ment ki a folyóra, hogy jó szóval és finom halcsesmegéikkel megköszönje nagy jótévedője szíveségeit.

## 6.

*(Sípszó. A Hálószagatót hívó dallam. Még egyszer s harmadszor is ugyanez)*

FÜSTI: Végre, már azt hittem, megharagudtál. Vagy mégsem te volnaél? Nem. Ez nem Hálószagató.

REZESHERCEG: *(ércesebb, fiatalabb hang)* Jól látod, barátom. Csak én vagyok, Rezesherceg. Apám helyett jelentkezem, nekem kell őt helyettesítenem. Ne engedje a Folyók Anyja, hogy sokáig kelljen. Sokat beszélt rólad apám, s így neked megmondhatom: nagy a mi bánatunk.

FÜSTI: Az istenért, de hát mi történt?

REZESHERCEG: Apám a halászok fogságába került.

FÜSTI: De hát hogyan eshetett meg ilyen szörnyőség, mikor ő úgy ismerte a halászok minden fortélyát?

REZESHERCEG: A részleteket mi sem tudjuk még, csak annyit, hogy Titelnél történt a katasztrófa, miközben a dunai halak búcsúztatása zajlott. Valami bűnös mulasztás történhetett, de valószínűbb, hogy az ember találta ki ismét valami ördögi cselét, amit apám sem ismerhetett.

FÜSTI: És hol őrzik most őket? Mondd, Rezesherceg, mit tehetnek?

REZESHERCEG: Beterelték őket egy keskeny csatornába. Még nincs minden veszve. A halászok nem is tudják pontosan, hogy milyen szerencse érte őket. De ha megkezdik a szállítást, akkor Hálószagatót nem látják többé a tiszai füzesek, te se látod többé, és mi is oltalmazó apa nélkül maradunk. Ezért szólít hát a sípod hiába. Nem a mi vétünk ez, barátom. S ha valami bajod van, gondold meg, mennyivel nagyobb a miénk. Ég veled, Füstii! Legyen ingatmas hozzánk a Folyók Anyja.

*(Zene. Előbb súlyos, baljós, aztán élénkebb mozgás aláfestéséhez gyorsul)*

## 7.

*(Zene elhalkul. Ideges kopogás, lihegés, kopogás, kotkodácsolás, kutyaugatás)*

FÜSTI: Áron bátyám! Áron bátyám! Nagy baj van, eressen bel!

ÓREG ÁRON: Na mi az, Füstikém? Beszélj!

FÜSTI: De jó, hogy itt vagy, Rozika! Hogy is mondjam? A halak királya Titelnél fogságba esett. Egy csatornában őrzik. Sok más halalal együtt. Ki kell szabadítanunk.

ÖREG ÁRON: Ez nehéz lesz, fiam. Biztos őrzik a halászok. De hogy foghatták el? Veszedelmes ügy. Megverhetnek, leüthetnek, s meg is büntethetnek.

FÜSTI: *(sírással küszködve)* Csak oda tudnék érní, mit bännám, mi lesz azután.

ÖREG ÁRON: Messze van. Húsz kilométerre.

ROZIKA: A bátyám motorcsónakján odaénnénk?

FÜSTI: Nagyszerű, édes, kedves Rozikám. Rohanjunk Bencéért! Áron bátyám, addig maga is kiér a partra. Jaj, csak el ne késsünk!

*(Ajtócsapkodás, kotkodácsolás, kutyaugatás)*

## 8.

*(Motorberregés)*

ÖREG ÁRON: Állítsd meg a motort. Evezni! Zajtalanul!

FÜSTI: Az lesz ott, látom a zsillipet, s tűz is ég mellette.

ÖREG ÁRON: Csendben, mert biztos őrzí valakit!

ROZIKA: Nem látok senkit.

ÖREG ÁRON: De a Puli nagyon hegyezi a fülét. Biztos kutyára bízták a zsákmányt.

FÜSTI: Mi legyen, Áron bátyám?

ÖREG ÁRON: Kiengedjük a Pulit, hadd barátkozzanak!

FÜSTI: Eredj, kutyuskám, de okosan!

ROZIKA: Nézd csak, már jön is a partnere. Vizsla.

ÖREG ÁRON: Úgy látszik, értük egymást. Eltűntek a nádasban. Indulás, fiúk, a zsilliphez! Én és Rozika itt várunk a csónaknál. Nem látok jól, csak teher lennék, ha futni kell.

*(Sípszó, a Hálószagatót hívó)*

HÁLÓSZAGGATÓ: *(keserűen, mélyről, mintha a másvilágról hangzana)* Küldd távolabb a barátod, fiam!

FÜSTI: Siess, nagyon siess, halak királya, nyitva a zsillip, igyekezz a folyóra!

HÁLÓSZAGGATÓ: Sajnos, nemcsak magam vagyok, Füstí. Csendes ez a víz, de a fenekén a Tisza meg a Duna leghíresebb halai lapulnak. Már mindannyian tudják, hogy innen nincs menekvés. Elfáradtunk a vergődésben.

FÜSTI: De mi azért jöttünk, Hálószagató, hogy téged kiszabadítsunk. Neked nem szabad elpusztulnod, te jó vagy, bölcs és uralkodásra termett.

HÁLÓSZAGGATÓ: Szép tőled, fiam, de mit ér az uralkodás, ha a legkülönb alattvalók elvesznek? Kóbor kárászok, buta kecségék föltt uralkodjak?



FÜSTI: Jaj, halak királya! Ne vitatkozzunk most ezen, mert nagyon kevés az időnk. A halászok minden pillanatban megjöhetnek. Lásd be, hogy nem ereszthetünk ki mindnyájukat, hiszen abból nagy baj származna. És nemcsak én, de szüleimre is.

HALÓSZAGGATÓ: Tudom, és nem is kívánom, hogy bajba kerülj, de ha a többiek itt vesznek, nekem sem kell a szabadság. És kérek, ne is vesződj velünk!

FÜSTI: Ugyan, Hálószagगतó! Hogy mondhatasz ilyet?

HALÓSZAGGATÓ: Okkal. Amint itt, Titelnél az ember velünk elkövetett, az ellen úgyse tudunk már védekezni. Elkábított bennünket.

FÜSTI: Csak most hiszed így, keserűségben. Meglásd, ehhez is hozzá lehet edződni, ezt is ki lehet tanulni.

HALÓSZAGGATÓ: Lehet. Majd, idővel. Utódaink. De legyen ez már az ő szerencséjük. Éltem eleget, embernek fia, kisbarátom! És nem éltem hiába. Idő kell, míg ilyen pontyot nevelnek a folyók. Talán meg se zabálnak az emberek, még múzeumba is kerülhetnek. De azt a csendes öblöt ott a Fúrge patak torkolatánál nehéz itthagynom. És téged is szerettelek.

*(Egyre erősödő csobogás, csattogás)*

FÜSTI: Hallod, halak királya! Bence felnyitotta a szilipet. Nézd, hogy özönlik kifelé a néped! Nincs már értelme a vitának, siess, siess, hogy itt ne rekedj!

HALÓSZAGGATÓ: Köszönöm, barátom. Így én is mehetek. Majd utolsóként. Úgyis ez lesz az én utolsó királyi utam. Adjon a Halak Anyja éberebb királyt.

*(Kiabálás, dobogás, dulakodás)*

I. HALÁSZ: Állj meg, te csirkefogó! Majd adok én neked halat!

II. HALÁSZ: Ez már hurokra került. El ne engedd azt a huligánt!

*(Dulakodás)*

FÜSTI: Engedjen! Kitorjí a karom! Mi van veled, Bence?

I. HALÁSZ: Meg is érdemelnéd. Ilyen gazemberség.

II. HALÁSZ: Na itt van ez a jómadár is. Megáll az eszem.

I. HALÁSZ: Mi a rossz nyavalya hozta őket ide? Beszélj, te kócos! Ki küldött? Hogy tehattetek ilyen disznóságot?

II. HALÁSZ: Uristen, ennyi hal! Na megnémultál? Nem baj, beszélj te mindjárt. *(Pofon csattan)* Ki fia-borja vagy, te rablósüldő?

III. HALÁSZ: Állj meg, Péter! Egy védtelen gyereket akarsz fölpofozni?

II. HALÁSZ: Gyerek, gyerek, huligán ez, Simon bácsi!

III. HALÁSZ: Te meg hanyag vagy és felelőtlen, mert elhagytad az őrhelyed, s engedted, hogy félévi megélhetésünkre elegendő hal visszaússzon a Tiszába.

II. HALÁSZ: Ki gondolta volna, hogy ilyen passzióra támad kedvük ezeknek a taknyosoknak?! Csak tudnám, miért tették? Beszélj vagy agyoncsaplak, te kormos tolvaj?!

III. HALÁSZ: Megmondtam, Péter, hogy nyughass. Ez a gyerek nem látszik tolvajnak. Mért tettétek, fiam? Válaszolj! Ne csavard a karját, Péter! Ki bérelt föl benneteket? Nem a kanizsai halászok?

FÜSTI: Nem. Azért tettem, mert jóbarátom Hálószaggató, a halak királya.

II. HALÁSZ: Ez a kölyök bolond is, Simon bácsi. Vagy annak tetteti magát.

III. HALÁSZ: Nézd, fiam! A mesék világából mi kinőttünk, ne etess hát bennünket ilyen badarságokkal. Mondd meg világosan és gyorsan (*hangja haragosabbra vált*), mért engedtétek ki a halakat?

FÜSTI: Már megmondtam. De ha nem hiszitek, azt csak elhiszitek, hogy szeretem és tisztelem a békés pontyokat, és szönyűségnek tartom, amit ellenük elkövettetek.

II. HALÁSZ: Nagy prókátor vagy te, kócos! Meg tudnád mondani, milyen bűnt követtünk el védenceid ellen?

FÜSTI: Meg. Áramot vezettetek a vízbe. Elkábítottátok a nagy halakat. De amitől a nagyok néhány órára megbénulnak, a kicsik biztos, hogy meg is halnak. S talán nemcsak a halak! Gyilkosok vagytok. Megölik a folyóban az életet!

III. HALÁSZ: De hát honnét tudod te, fiam, hogy mi villannyal halászunk?

FÜSTI: A halak királyától.

III. HALÁSZ: Megfoghatatlan. Látod, Péter! (*Halkan morogva*) Ezért nem jó pofonnal kezdeni a tárgyalásokat. Ebből még nagy baj is lehet. Várhattunk volna az engedély megérkezéséig.

II. HALÁSZ: Csakhogy akkorra rég szétszéledt volna ez a halzsinat. Cudar helyzet, az bizonyos. De a pofon azért nem ártott ennek a mindentudó fickónak. De hogy kerültek ide? Hálószaggató! Halak királya! Lárifári! Fecsegés. Ki bérelt fel benneteket? Erről beszélj! De ne hazudozz, mert a nádasba kötünk, s a szűnyogok nem alkudoznak veled ilyen finoman!

III. HALÁSZ: Hallgass csak! Ne kiabálj! Figyeld! Jönnek. Csak nem egy újabb szabadító expedíció?

FÜSTI: Áron bátyám!

III. HALÁSZ: Mit beszélsz? De nézd, Péter! Csakugyan ismerős. Nem tréfa. Ez Óreg Áron, az én jókomám. Katonacimborám. Hahó! Mi szél hoz erre, vén dereglyés? Halászok példaképe. Pálünkát, fiúk! Azonnal! Na mit bámulsz, Péter? Ja, a lányt?! Hát belátom, azt lehet is. Jaj, be gyönyörű vagy, virágom! Még így a tűzfénynél is. De hogy szegődöttél ehhez a vén rókához?

ÓREG ÁRON: Bizony nehezen találunk ide, Simon. De jönnünk kellett, mert sejtettük, hogy bajba keveredett a gyerek.

III. HALÁSZ: Csak nem te bérelted fel? Úgyse hiszem. De mi közöttök egymáshoz?

FÜSTI: Villannyal ölik a halakat, Áron bátyám! Lehet ezt túrni?

ÓREG ÁRON: Te csak hallgas, fiam. Szegény ember úgy él, ahogy tud. S bizony nem kis veszteség, amit okoztatok. De Simon

komám, te se légy engesztelhetetlen. Nem vezetne gonoszság ezeket a gyerekeket. Füstí csakugyan nagy barátságban van a halak királyával. Tudom, hogy ti ezt nem értitek, talán nem is hiszitek, pedig higgyétek el, van még ember, aki érti a természet nyelvét.

III. HALÁSZ: Lehet, nem értek az ilyesmíhez, de veszett fejsze nyelén én amúgy sem veszekedek senkivel. Velel meg a Tisza összes halaiért sem. Csak maradjon köztünk ez az egész villanyhistória.

ÖREG ÁRON: Ezt megígérjük.

III. HALÁSZ: Akkor erre inni kell. Na egészségünkre! (*Koccintások*) Péter, tegyél a tűzre. Elő a szalonnát, hagymát! Van itt gazdasszony is. Hogy hívnak, csillagom?

ROZIKA: Rozikának.

III. HALÁSZ: Na, Rozika, akkor sűrödj, mert mitkán lát a halász egy csomóban ennyi halat, s mitkán érzi ennyire elviselhetőnek, hogy nem foghatta meg őket.

II. HALÁSZ: Na egészségünkre! Több is veszett Mohácsnál. (*Koccintás, tűzropogás*)

III. HALÁSZ: Emlékszel, Áron, amikor Zenta alatt hálónkba került az a hatalmas ponty?

ÖREG ÁRON: Szét is szaggatta, mint a cémnát.

III. HALÁSZ: Hát Kanizsánál, mikor átrepült a hálón?! Mint egy helikopter. Hogy fénylett a hasa!

FÜSTI: Az volt, ő volt. Hálószaggató!

II. HALÁSZ: És ez a Hálószaggató most itt lett volna? Itt, a csatónában? Hej, barátaim, mikor lesz nekünk még egyszer ilyen szerencsénk?!

ÖREG ÁRON: Egyhamar aligha.

III. HALÁSZ: Nem fogunk mi már ezután egyebet, néhány árva keszeget.

ÖREG ÁRON: (*dúdolva*) »Csak egy árva keszeget.«

III. HALÁSZ: Tegyél a tűzre, s vigyázz, Füstí, el ne csepegjen a szalonnád zsírja. Tehát hogy is van, öreg cimborám?

EGYÜTT: Hej halászok, halászok,

Merre mén a hajótok?

Törökkanizsa felé

Viszi a víz lefelé.

III. HALÁSZ: Nincs olyan kár, bizony, hogy haszon ne lenne belőle. Egészségünkre! Meg a halak szabadságára. Ne mondjátok, hogy rossz a halász szíve. (*Koccintások, tűzropogás*)

ÖREG ÁRON: Hát a furulyád, Simon, szól-e még?

III. HALÁSZ: Hát ha van, aki fújja. De a tűz ki ne aludjon, gyerekek!

FURULYA: Hej halászok, halászok...

EGYÜTT: Hej halászok, halászok,

Mit fogott a hálótok?

Nem fogott az egyebet,

Törött szárnyú keszeget.

III. HALÁSZ: Hálószaagató, halak királya! Micsoda hal volt, barátaim! De akár hiszitek, akár nem, én egyszer beszéltem is vele.

II. HALÁSZ: Biztos álmodban, öreg.

III. HALÁSZ: Ha neked a szerelem álom, akkor meglehet. Mert éppen az adai molnár lánya után emésztett a tűz. De látni allig láthattam, mert tiltották tőlem. Hanem egyszer, épp fürödtem, hogy el ne égessen a forróság, hát megszólal mellettem a vízből a halak királya: »Ha látni akarod Veronikát, hát eredj, ott fürdik a füzes között.«

ÖREG ÁRON: Rozika, fogd be a füled!

III. HALÁSZ: Nekem se kellett több, úsztam, mint a vadkacsa, s amit láttam, attól majdnem elhápogtam magam.

II. HALÁSZ: Úgy megijedtél, öreg?

III. HALÁSZ: Hát nem éppen, de azért megállt bennem az ütő, mert olyan volt, mint egy jelenés. A vízből, amelyet paskolt, szivárvány nőtt az égig, s ő azon mosakodott, táncolt, mint egy sellő. A vízcseppek, mint millió színes gyöngy, gördültek le róla. A jegenye koronája eléje bököt, a fűzek meg reszkettek, mint a jegenyék. Hogy aztán mi történt, már nem is emlékszem.

ÖREG ÁRON: Jobb is.

II. HALÁSZ: Biztosan elénekelteél egy zsoltárt.

III. HALÁSZ: Hát azt nem, bár a halak királyát megillette volna, amiért nyomra vezetett.

EGYÜTT: Nem fogott az egyebet,  
Törött szárnyú keszeget...

(Zene)

## 9.

ÖREG ÁRON: Akkor hát (*mintha távolról kiáltaná*) ég veletek, barátaim!

II. és III. HALÁSZ: Jó utat. Óvjon benneteket a Folyók Anyja.

ÖREG ÁRON, FÜSTI, ROZIKA, BENCE: Köszönjük, isten magukkal.

ÖREG ÁRON: Lassan feljön a nap, fiaim, indítsátok azt a motort.

BENCE: Majd beljebb, Áron bácsi.

ROZIKA: Nézze már, Áron bácsi, hogy reszket a víz, milyen ideges rezdülések futnak át meg át rajta.

FÜSTI: Biztos a nap feljöttét köszöntik a halak. (*Osobbanás, sikítás*)

BENCE: Híj, a nemjóját, még felborítanak ezek a bolond hullók. Add csak azt a rudat! Hadd csapjak közéjük!

FÜSTI: Ne, várjál! Mintha tolnák a csónakot. Figyelitek?

ROZIKA: És kétoldalt sűrűn, vonalban, mintha sorfalat állnának.

BENCE: Hogy villog a hasuk!

**HÁLÓSZAGGATÓ:** *(hatalmas hangon)* Igen, barátaim. A szabadságunkat ünnepeljük, s köszönjük nektek, hogy ilyen embereket is ismerhettünk...

**NARRÁTOR:** És vitték, sodorták a csónakot. Csobogtatták, táncoltatták körülötte a vizet. Díszkőröket írtak a tükrére, s villogtatták fényes hasukat. Közben a nap is feljött, s a sok ragyogás reszkető, vibráló káprázattá bomlott. Mikor a sorfalnak vége szakadt, hirtelen megnyílt a folyó, s a halak királya felvetette magát a vízből. Három méter magasban megperdült. A reggeli nap sugaraiiban vakítóan ragyogtak rezes pikkelyei. Hasa ezüstösen fénylett, uszonyai szivárványfoltok. Atán nagy robajjal zuhant vissza a folyóba. Tisztelgett ő is. És búcsúzott. Nem látták soha többé...

*(Zene)*

**V É G E**